

CULTIUS HORTÍCOLES

Cols, brocoli, bròquil, coliflor, col lombarda

Bacteris (*Xanthomonas campestris*). Aquest més s'han vist atacs importants d'aquest bacteri. Es una malaltia vascular que es desenvolupa bé a temperatures suaus i que penetra per les ferides de les fulles inferiors o arrels. Les lesions tenen forma de V, perquè s'inicien en les nervadures de les vores de les fulles, i avancen cap el pecíol i tija; els marges de les fulles queden grocs i posteriorment s'assequen, quedant les nervadures negres. Es transmet principalment per llavor, però es pot estendre ràpidament amb esquitxos d'aigua emportats pel vent, o amb restes de cultius anteriors infectats.

Imatge: detall de fulla amb taca en forma de "V" (dalt) i visió general d'un camp afectat (baix)

Mesures culturals: És important utilitzar llavor amb garanties fitosanitàries i disminuir les passades a través del cultiu per evitar-ne la dispersió. En cas de fortes humitats, és convenient reduir els regs i controlar la dosi i freqüència d'aquests. Els tractaments a base de cua de cavall minimitzen aquests atacs o els compostos cúprics.

Sovint, si la planta ja esta desenvolupada, no afecta a la producció de forma important.

Pugó gris: Les poblacions comencen a dispersar-se més. Amb les temperatures més fresques hi ha alats que estan fent dispersió, fet que fa que les colònies es vegin més escampades. És bon moment per fer sabó potàssic (ala alats són els que més els afecta aquest tractament). Es pot fer tractament amb neem si veiem colònies i les plantes són petites. Recordeu que és molt important deixar marges amb flors blanques tipus rabanissa blanca o lobularies per afavorir la presència de sírfids depredadors de pugons..

Erugues de la col: Les primeres setmanes de novembre es trobava molta posta de erruga de la col. Com que les temperatures han estat baixes a les nits les erugues han tardat 15 dies en néixer dels ous. Aquesta setmana estem veient els naixements, per tant, caldrà fer un tractament de bacillus thuringensis (var. Krustaki) ja que comença una nova generació.

Enciam

Míldiu en enciam (*Bremia lactucae*). Sobretot cal vigilar en hivernacle. La millor prevenció és collir bé el moment de regar i una bona ventilació.

Imatge. Enciam amb fort atac de míldiu (esquerra) i miceli blanc al envers de la fulla

A continuació s'expliquen algunes mesures a tenir en compte en hivernacle (algunes són útils també per aire lliure):

- Només regar durant el mat-migdia i en dies assolellats o ventilats. Si es preveu dies de pluja caldrà regar el dia abans més abundant per tal de no regar en aquests dies.
- Millor regar per goter que no per aspersió. En cas de regar per aspersió, cal deixar que la planta estigui seca almenys durant dos hores abans de regar, és a dir, que s'hagi secat de les humitats de la nit per trencar-li el cicle al fong.
- Quan es regui cal obrir l'hivernacle perquè es ventili i s'assequi la planta el més aviat possible
- Per evitar la condensació matinal de l'aigua dins l'hivernacle, caldrà obrir l'hivernacle just abans que surti el sol per tal de treure humitat, ja que quan es comença a calentar l'hivernacle es condensa aquesta humitat i comença a caure aigua sobre les plantes. Per tant és recomanable obrir l'hivernacle al matí a primera hora (si no està glaçant) i tancar-lo a la tarda.
- Segons els francesos que porten molts anys buscant solucions, recomanen utilitzar varietats resistents al míldiu en enciams que van dins d'hivernacle. M'han comentat que semilles Gautier tenen algunes varietats resistents.
- No hi ha gaires tractaments efectius, tot i que fer les plantes més dures i amb més contingut en silici pot ajudar a les seves defenses, com són els tractaments amb decocció de cua de cavall o silici. També estem provant alguns productes secants.
- En biodinàmica el preparat 501 de silici és interessant aplicar-lo en hivernacles 15 dies després del trasplant.

La mosca blanca de les crucíferes (*Aleyrodes portella*) és la que podem veure ara en enciam i crucíferes. Cal anar vigilant les poblacions. Veure recomanacions en butlletí anterior.

Lepidòpters (Enciams, bledes)

Erugues en enciams, bledes: ara que comença el fred afluixen els atacs d'aquests tipus d'erugues però cal seguir vigilant ja que es poden seguir trobant larves (sobretot *helicopterpa*) dins d'enciams i altres erugues en bledes

Imatge. Larva de *helicopterpa*

Api i julivert

Septoriosi (*Septoria apii* i *Septoria petroselini*) : Els símptomes de la septòria es manifesten per la presència en les fulles de taques de color marró clar, en les que s'observen uns punts negres que són els picnidis del fong. En poc temps les fulles arriben a dessecar-se. En atacs molt severos la infecció pot arribar a la penca de l'api. Es pot transmetre per llavor. Durant aquest període es poden donar els atacs més intensos.

Mesures culturals: Procurarem no circular per la plantació quan les plantes estiguin humides ja que en produir ferides, el fong té més capacitat de penetració. Intentarem també no realitzar regs cap al tard per evitar la presència de gotes d'aigua a les fulles, i en conseqüència, impedir així el transport d'espores i la infecció de plantes sanes. La rotació d'aquest cultiu és molt important.

Imatge. Atac de septoria en api

Bleda i remolatxa

Cercospora beticola : degut a les humitats apareixen unes taques arrodonides en bleda i remolatxa. És difícil de frenar si no s'utilitzen compostos cúprics (15 dies de plaç de seguretat en fulla). Cal vigilar amb els regs i marcs de plantació que afavoreixin la aireació i aplicar compostos de cua de cavall cada 15 dies per prevenir.

Imatge. Fulla de bleda (esquerra) i remolatxa (dreta) amb taques de cercospires.

Cebes i porros

Fongs (míldiu,..): cal vigilar que les plantes quedin seques el major numero d'hores possible (vigilar si es rega per aspersió). En cas de reg per aspersió esperar a que s'assequi la rosada de la nit esperant que la planta hagi estat 2 hores seca com a mínim (això implica regar casi al migdia i no regar els dies que esta núvol o si hi ha boira). Els tractaments possible són a base de de decocció de cua de cavall o compostos cúprics si tenim períodes en que la planta no s'asseca en tot el dia. En biodinàmica es pot aplicar el preparat 501 a base de silici que també te un efecte contra fongs.

Mosca de la ceba (*Delia sp*) : Les larves s'alimenten del bulb fins que provoquen la mort de la planta. Sobretot hem vist afectació al octubre en planter de ceba amb antecedents. Aquest any hem provat l'aplicació de *Bacillus thuringiensis* de la varietat *Israliensis* (afecta a dípters) i ha funcionat molt bé. Es presentarà l'assaig en l'assemblea general de l'ADV.

La LLUNA

NOVEMBRE 2014		LLUNA	
Dies	Favorables	ASCENDENT	1 al 10 i del 24 al 7/12
ARREL	8,9,17,18,19,20	DESCENDENT	10 al 24
FULLA	4,5,13,24,27	PLENA	6
FLOR	1,10,21,29	NOVA	22
FRUIT	6,14,15,25,26	APOGEU	15
		PERIGEU	3
		NODES	5,19,28
ÈPOCA DE TRANSPANT 10 al 23			

Recordeu que en els dies de nodes, apogeu i perigeu és millor que no feu treballs a la terra.

Lluna plena: 6/11 i 6/12
Lluna nova: 22/11 i 22/12

Per escampar/voltejar el **compost, podar, i trasplantar** es aconsellable fer-ho sempre en els dies en que la lluna és **descendent**.*

Si es vol fer **sembra** de llavors és millor en lluna **ascendent** o 2 dies abans **de lluna plena**.

En la **poda d'arbres i arbust** dependrà si volem més vigor o menys canviem el moment de podar. Si volem que els arbres tinguin més vigor i brots més llargs és millor podar en lluna ascendent (a partir del 25 de novembre fins al 6 de desembre). Si al contrari volem reduir el vigor del arbre és millor podar en lluna descendent (ara fins el 24 de novembre o del 7 al 21 de desembre).

El **volteig del compost** sempre en lluna **descendent i lluna menguant/vella** (del 10-21 de novembre o del 8 al 21 de desembre). Aquets mesos són els mesos en que hi ha més dies que coincideixen aquests dos cicles de la lluna. Si ho fem fora d'aquesta època intentarem **mai** fer-ho en lluna ascendent i creixent (el compost no es farà bé)

-Dies bons per collir fruits d'arrel (lluna descendent i dia arrel): 17, 18 i 20 de novembre (també dies bons per **sebrar alls i trasplantar ceba**).

BIODINAMICA

En l'anterior butlletí ja vàrem explicar quins són els preparats que es prepararen en aquesta època i els que s'apliquen (veure butlletí anterior). Si algú esta interessat en participar en la preparació de preparats que ens ho faci saber (el dia 20 hem quedat un grup per fer preparats).

Altres preparats interessants en aquesta època del any (a part del 501), és el preparat a base de cua de cavall (508), que és una decocció de cua de cavall. Es fa una decocció amb 100 gr de planta fresca (o 50 gr de seca) en 1 litre i es fa bullir 10-20 minuts. Es deixa refredar i es posa 1 litre de preparat en 10 litres d'aigua i s'aplica pel mati.

Altres informacions/Agenda

Sobre el compostatge: tots aquelles que us estiguen fent compost o n'hagueu comprat ens ho podeu dir i farem visites per procurar que els compostatges es facin correctament. Fer compost no és fàcil i si no esta ben fet pots provocar desequilibris als cultius. Sovint el voltegem abans d'hora i no deixem que el compost es faci correctament. L'ADV ara tindrà un mediador de Ph i esperem poder tenir un sensor de temperatura per poder fer un seguiment dels vostres compostos i així també valorar si ja cal voltejar o no. Un cop creguem que esta fet es convenient fer una anàlítica per veure quina és la seva composició per poder ajustar millor les quantitats.

JORNADES INTERESSANTS:

Dijous 20 de novembre: participació en un grup on es faran preparats biodinàmics. Lloc: prop de Manresa. Interessats ens ho facin saber.

Dimarts 2 de desembre (de 17h a 19,30h). Jornada tècnica. Assaig varietal d'escarola i aplicació de biofertilitzants en tomàquet de conserva. Lloc: Finca Can Poc Oli. Manresa. Gratuït però cal inscripció previa a : www.ruralcat.net/preinscripcionspatt

Divendres 12 (matí i tarda) i dissabte 13 de desembre (matí): 2on Simposi de producció ecològica. Produccions hortícoles. Lloc: Escola Agrària de Manresa. Edifici FUB de Manresa. Gratuït, places limitades però cal inscripció prèvia a www.associaciolera.org o a través del ruralcat: www.ruralcat.net/preinscripcionspatt. Us enviem el programa.

Dimecres 17 de desembre: jornada biodiversitat. La organitzem des de l'ADV i es parlarà de arbusts per fer refugis per depredadors, experiències amb caixes nius per ocells insectívors i caixes refugis per ratpenats, experiències en alliberació de depredadors d'antocorids,... ja us enviarem el programa detallat quan el tinguem.

Dijous 18 de desembre: Introducció a l'agrohomeopatia o homeopatia aplicada a les plantes. Quan tinguem el programa ja us el farem arribar. Lloc: ECA de Manresa